

POMORSKA DROGA ŚW. JAKUBA

HANNA WOJKOWSKA

DEPARTAMENT TURYSTYKI I SPORTU

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Camino de Santiago – Pierwszy Szlak Kulturowy Rady Europy

- 1982 r. – Pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Santiago i „Akt Europejski”
– ponowne odkrycie wędrówek do grobu św. Jakuba
- 1987 r. – Deklaracja Santiago de Compostela
– Inauguracja programu „Szlaki Kulturowe Rady Europy”
- Drogi św. Jakuba z Hiszpanii (1993 r.) i Francji (1998 r.) wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO

„Ja, biskup Rzymu i pasterz Kościoła powszechnego, z Santiago kieruję do Ciebie, stara Europo, wołanie pełne miłości: Odnajdź siebie samą! Bądź sobą! Odkryj swoje początki. Tchnij życie w swoje korzenie. Tchnij życie w te autentyczne wartości, które sprawiały, że Twoje dzieje były pełne chwały, a Twoja obecność na innych kontynentach dobroczynna”.

Jan Paweł II, „Akt Europejski”, Santiago de Compostela, 1982 r.

Santiago de Compostela Pilgrim Routes

„Przez stulecia pielgrzymi mogli odkrywać nowe tradycje, języki i sposoby życia. Wracali do domów z bogatym bagażem kulturowym, co było rzadkością w czasach, w których dalekie podróże wiązały się z różnymi niebezpieczeństwami. Dlatego Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela stanowią zarówno symbol tysiącletniej historii Europy, jak i wzór współpracy kulturalnej obejmującej cały kontynent”.

Broszura „Szlaki kulturowe Rady Europy 2023”

„Dziś Rada Europy proponuje rewitalizację jednej z tych dróg, tej, która prowadziła do sanktuarium w Santiago de Compostela. Szlak ten, niezwykle symboliczny w procesie jednoczenia Europy, posłuży jako punkt odniesienia i przykład dla przyszłych projektów”.

Deklaracja Santiago de Compostela, 1987 r.

„Szlak Santiago de Compostela odegrał kluczową rolę w dwustronnej wymianie osiągnięć kulturalnych między Półwyspem Iberyjskim a resztą Europy, szczególnie w średniowieczu, ale także w kolejnych stuleciach. Bogactwo dziedzictwa kulturowego, które powstało w związku z Camino, jest ogromne, oznaczając narodziny sztuki romańskiej i prezentując niezwykle przykłady sztuki gotyckiej, renesansowej i barokowej (...).

Szlak (...) jest wybitnym świadectwem siły i wpływu wiary wśród ludzi ze wszystkich klas społecznych i o różnym pochodzeniu w średniowiecznej Europie i później”.

*Uzasadnienie wpisania Dróg z Hiszpanii
na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO*

Europejska Federacja Dróg św. Jakuba

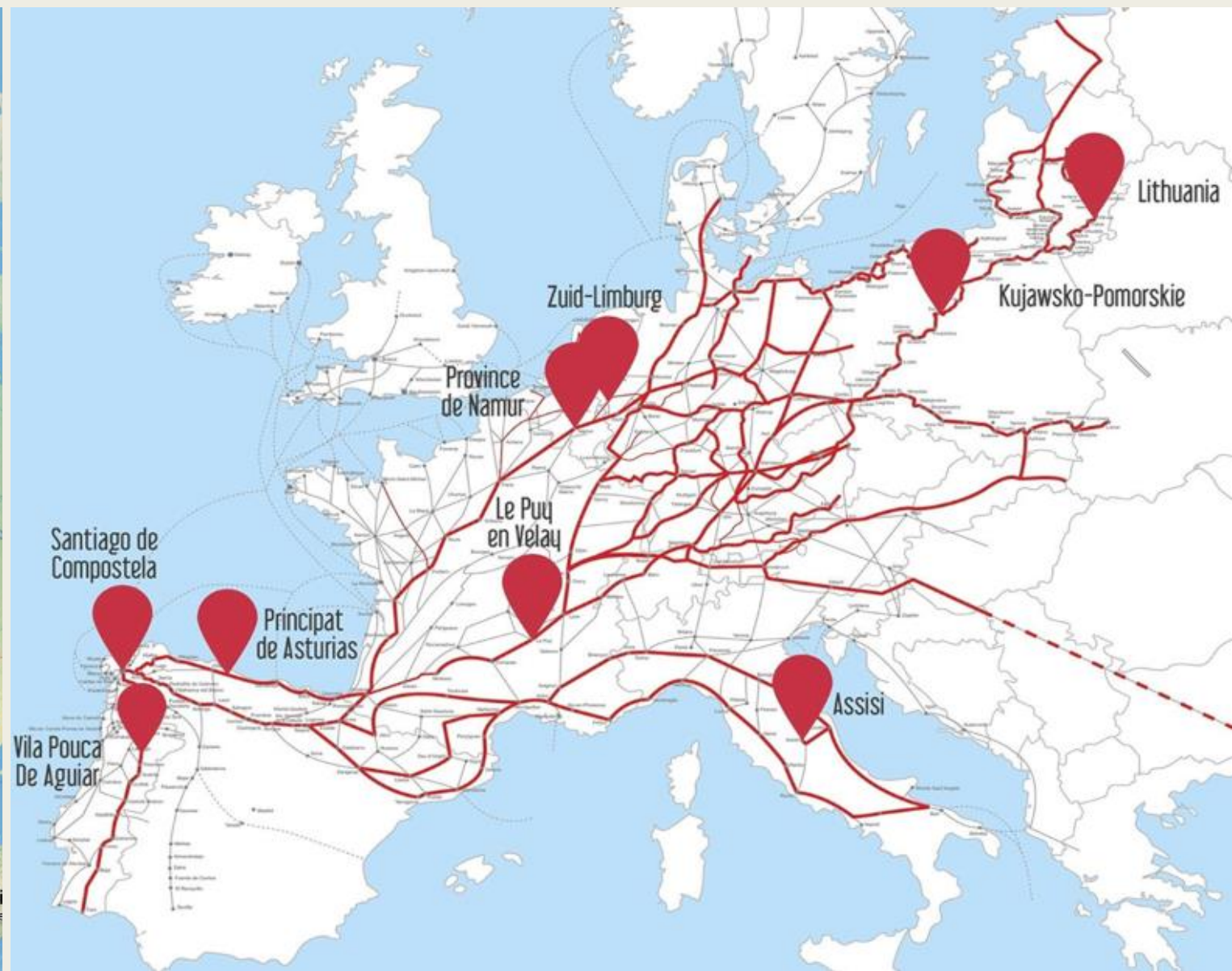
Europejska Federacja Dróg św. Jakuba

Trasy EuroVelo

Drogi Św. Jakuba

A na Pomorzu? Historia Pomorskiej Drogi św. Jakuba

POMORSKIE TRAVEL > ARTYKUŁY > POMORSKA DROGA ŚWIĘTEGO JAKUBA ...

Pomorska droga świętego Jakuba na rowerze

Pomorska Droga św. Jakuba

Województwo pomorskie: od Elbląga do Słupska - 326.4 km

Pomorska Droga św. Jakuba w Polsce: ok. 720 km

Drogi alternatywne: Człuchowska Droga św. Jakuba i Pelplińska Droga św. Jakuba

Krótko o historii...

2007

- LĘBORSKA DROGA ŚW. JAKUBA (100 KM)

2008

- KAPITUŁA POMORSKIEJ DROGI ŚW. JAKUBA

2010

- „RECRreate”: APLIKACJA DO PROJEKTU

Pomeranian Way of St James
Re-vitalisation of the European Culture Route in the South Baltic Area

2011
-2013

- CZAS TRWANIA PROJEKTU

2016

- FILM DOKUMENTALNY „PIELGRZYM. CAMINO MARKA KAMIŃSKIEGO”

Współpraca

Działania w kooperacji trzech województw:
pomorskiego, kujawsko-pomorskiego i zachodniopomorskiego

2019

PUBLIKACJA
FOLDERY W TRZECH JĘZYKACH
(PL, ENG, DE)

2020

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
SPOTY PROMUJĄCE POMORSKĄ
DROGĘ ŚW. JAKUBA

2021

ONLINE
ARTYKUŁ W OGÓLNOPOLSKIM
SERWISIE I 10 ODNOWIONYCH
TABLIC INFORMACYJNYCH

Współpraca

Działania w kooperacji trzech województw:
pomorskiego, kujawsko-pomorskiego i zachodniopomorskiego

Najpiękniejsza droga świata – to określenie szlaku św. Jakuba przez turystów, którzy odkrywają go na nowo, podążając za żółtą muszlą lub strzałką.

Drogi św. Jakuba – wyzwanie czy poszukiwanie siebie?

Widzisz szlaków tworzących miejsca noclegowe w klasztorach, gospodach, a nawet w stajniach, powstawały jadłodajnie i szpitale. Potwierdzeniem udziału w pielgrzymce były plakietki pielgrzymie. Umieszczano je na kapeluszu, płaszczu, były też sposobem identyfikacji pielgrzyma. Atrybutem i symbolem pielgrzymstwa, związanym bezpośrednio z postacią św. Jakuba jest muszla św. Jakuba. Początkowo była ona zabierana z Composteli na pamiątkę pobytu, z czasem przetrwała się w symbol tej pielgrzymki. Od wielu lat, zarówno w Hiszpanii, jak i w Polsce muszla, która niegdyś umieszczana w widoku, stała się kierunkowskazem i wskaźnikiem.

2022

PRASA
ARTYKUŁ W MAGAZYNIE
TURYSTYCZNYM

IX PARLAMENT JAKUBOWY

30.09.- 02.10.2022
GDAŃSK

2023

KONFERENCJA
9. PARLAMENT JAKUBOWY
W GDAŃSKU

RADIO **ZŁOTE PRZEBOJE**

Camino – biegun, który nas prowadzi i przyciąga...

Kuba Mędrzycki

Najpiękniejsza droga świata – takie określenie szlaku św. Jakuba często przywoływane jest przez turystów, którzy odkrywają go na nowo, podążając za żółtą muszlą lub strzałką. ROZWIŃ

Posłuchaj

2023

RADIO
CYKL TRZECH PODCASTÓW
O CAMINO W RADIU
ZŁOTE PRZEBOJE

Perspektywy rozwoju

2024

KONFERENCJA
PRZYSTĄPIENIE POMORSKIEGO
DO EUROPEJSKIEJ FEDERACJI DRÓG
ŚW. JAKUBA Z COMPOSTELI

2024

OPRACOWANIE
INWENTARYZACJA POMORSKIEJ
DROGI ŚW. JAKUBA

Buen Camino!

Hanna Wojtkowska

Departament Turystyki i Sportu
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego